

Tjänsteutlåtande Nr: 2024-8

Utfärdat 2023-12-04

Diarienummer 1755/23

Handläggare

Victoria Claesson

Telefon: 031-367 00 37

E-post: victoria.claesson@educ.goteborg.se

UBF - Remiss från Universitets- och högskolerådet - Föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen (UHR:s dnr 4.1.2-00166-2023)

Förslag till beslut

I Utbildningsnämnden:

- Att tillstyrka Universitets- och högskolerådets förslag till nya *Föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen* med förvaltningens synpunkter i beaktande.
- Att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet (UHR) har bemyndigande att föreskriva om särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen. Införandet av ämnesbetyg i gymnasieskola och komvux innebär att Skolverket beslutar om nya ämnesplaner. I samband med att nya ämnesplaner införs upphör befintliga ämnesplaner. För att säkerställa att sökande som antas till yrkeslärarprogrammet har de *kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper* som krävs för att undervisa enligt de nya ämnesplanerna måste UHR:s yrkeslärarföreskrifter anpassas till Skolverkets nya ämnesplaner.

Förslag som ges i denna remiss bygger på förslag som UHR redan har remitterat (remiss 1) vilken Utbildningsnämnden besvarade 2023-03-21 § 65.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Förslaget samverkas i facklig samverkansgrupp 2024-01-08.

Bilagor

1. Konsekvensutredning om förslag till föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen
2. Förslag till nya föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen

Ärendet

Utbildningsförvaltningen har av stadsledningskontoret (SLK-2023-01068) fått Universitets- och högskolerådets remiss *Förslag till Universitets- och högskolerådets föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen* för direktbesvarande. Förvaltningen har inhämtat synpunkter från förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning som utgör en del av bedömningarna i detta tjänsteutlåtande.

Remissvaret ska vara Universitets- och högskolerådet tillhanda senast den 24 januari 2024.

Beskrivning av ärendet

Enligt Universitets- och högskolerådets (UHR) regleringsbrev för budgetåret 2023 har myndigheten i uppdrag att genomföra förberedelser för en övergång till ämnesbetyg. UHR har bemyndigande att föreskriva om särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen. Den särskilda behörigheten anges som kunskapskriterier som beskriver vilka kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper som krävs för att uppfylla behörigheten till en yrkeslärarutbildning i olika yrkesämnena. Införandet av ämnesbetyg i gymnasieskola och komvux innebär att Skolverket beslutar om nya ämnesplaner. I samband med att nya ämnesplaner införs upphör befintliga ämnesplaner. För att säkerställa att sökande som antas till yrkeslärarprogrammet har de kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper som krävs för att undervisa enligt de nya ämnesplanerna måste UHR:s yrkeslärarföreskrifter anpassas till Skolverkets nya ämnesplaner.

Förslag som ges i denna remiss bygger vidare på de förslag som UHR redan har remitterat (remiss 1) vilken Utbildningsnämnden besvarade 2023-03-21 § 65. De förslagen är nu under beredning på myndigheten och UHR har för avsikt att fatta beslut om dessa under våren 2024 och de kan då tillämpas vid antagningen till vårterminen 2025.

I denna remiss (remiss 2) föreslår UHR nya kunskapskriterier för yrkesämnena inom gymnasieskolans riksrekryterande utbildningar, däribland Sjöfartsutbildningen, och kunskapskriterier för yrkesämnena inom hantverksområdena, däribland textila området (hantverksprogrammet upphör 2025, och Skolverket föreslår därför att det nuvarande ämnet hantverk ska upphöra och ersättas av nya ämnen för olika specifika hantverksområden). Remissen innehåller även några förslag på kunskapskriterier som återremitteras då de förändrats och omarbetats jämfört med vad som tidigare remitterades. Nya förslag på kunskapskriterier i bifogat förslag till föreskrifter markeras med en kursivering.

Arbetet med att ta fram förslag på nya kunskapskriterier har genomförts i nära dialog och samråd med Skolverket. UHR och Skolverket har också enats om att myndigheternas föreskrifter ska träda i kraft i så nära anslutning som möjligt, vilket innebär att reglerna kan börja tillämpas vid samma tidpunkt.

I remissen beskrivs vidare att det tidigare framförts önskemål om en generell översyn av kunskapskriterierna, men att Skolverket och UHR har kommit överens om att en eventuell generell översyn kan ske först efter att samtliga kunskapskriterier är anpassade till ämnesbetyg.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen vidhåller de synpunkter som Utbildningsnämnden lämnade på remiss 1. Förvaltningen finner exempel, i tidigare remitterade förslag och föreliggande, på formuleringar som ses som problematiska och som riskerar att försvåra rekryteringen till utbildning som ska leda till yrkeslärarexamen. Förvaltningen önskar lyfta två sådana exempel ur denna remiss:

- **Ämnet finsnickeri – teknik och Ämnet finsnickeri – fördjupning:**
”Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera arbetet för produktion, identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom finsnickeriyrket...”
Förvaltningen menar att yrkesrollen ofta utövas i småskalig produktion och att det inte alltid kommer vara möjligt att styrka att någon kan planera och utföra uppgifter tillsammans med andra.
- **Ämnet omvårdnad:**
Förvaltningen ställer sig frågande till om det är rimligt att ställa krav på att den sökande har ”erfarenhetsbaserade kunskaper ...om vård och omsorg i livets slutskede”. Förvaltningen menar att den erfarenheten väntas uppkomma endast sporadiskt inom yrkesområdet, såvida man inte arbetar inom just palliativ vård.

UHR uppger att en generell översyn av kunskapskriterierna inte rymdes inom uppdraget att anpassa yrkeslärarföreskrifter till Skolverkets nya ämnesplaner. Förvaltningen anser att det finns behov av en fullständig genomarbetning av kunskapskriterierna och ser fram emot att myndigheten återkommer med nytt omarbetat förslag när anpassningen till ämnesbetyg är genomförd.

I remissen framgår att strävan är att myndigheternas föreskrifter träder i kraft i nära anslutning, så att reglerna kan börja tillämpas vid samma tidpunkt. Förvaltningen tolkar det som att det kommer gå flera år utan tillgång till lärare med behörighet i de nya yrkesämnena. Förvaltningen efterfrågar förtydligande kring hur övergångsbestämmelser säkerställer att det inte blir ett glapp i gymnasieutbildningar i väntan på lärare med rätt behörighet.

Förvaltningen ser positivt på att Universitets- och högskolerådet arbetar i nära dialog och samråd med Skolverket. Förvaltningens bedömning är att UHR:s yrkeslärarföreskrifter är likalydande med Skolverkets föreskrifter om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne, vilket i remissen beskrivs som en av principerna för uppdraget.

Mot bakgrund av ovanstående tillstyrker förvaltningen Universitets- och högskolerådets förslag med förvaltningens synpunkter i beaktande.

Tomas Berndtsson
Förvaltningsdirektör

Maija Söderström
Avdelningschef Planering och utveckling

